

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
שמות -
שובבי"ם
♦♦♦
שנת
תשפ"ב
♦♦♦
גליון 132

שובו בנים "שובבי"ם"

ימי השובבי"ם

כאשר אנו בתחילת ימי השובבי"ם, נראה להביא מדברי רבינו שאמר מפעם לפעם. ולמעשה בשנים קודמות לא שמענו מפיו כלל בענין זה, ורק בשנים האחרונות, אמר כמה משפטים, שהם מועט המחזיק את המרובה, כפי שנראה בהמשך.

בשנת תשע"א

אמר: ימים אלו כתוב בכתבי האריז"ל שהם ימי דקדוק הדין, ועל כל א' ללמוד מזה כמה חומר דקדוק הדין, על כל פעולה וכל דבר קטן, מה שעושה, ואפילו מה ש"לא עשה..."

בשנת תשע"ב

בתחילת ימי השובבי"ם, אמר: מתחילים עכשיו ימי השובבי"ם, ויש להתחזק "בתורה ומעשים טובים", כי כל מצוה שעושים בימים אלו מסוגל יותר לתיקון החטא. וכמו שכתב בכתר ראש בשם הגר"א דע"י לימוד תורה מתכפר, וא"צ סיגופים וכו'.

ועיקר ההשקעה צריכה להיות "בעמל ועיון" להבנת עומקה של תורה, כי אין לדמות כלל הלומד בשטחיות ללומד בעומק, כדמוכח מנדרים דף ח' ע"א דהשכינה שורה יותר על מי שלומד בעומק, ע"כ.

ובהזדמנות אחרת באותה שנה,

אמר: ימי השובבי"ם אין אחד שלא מבין שהוא זמן שחובה להתחזק בו, ועיקר החיזוק הוא, להרבות בלימוד התורה.

במוצש"ק פרי ויחי, תשע"ג

מיד לאחר הבדלה, החל לדבר, כי מתחילים כעת ימי השובבי"ם, וצריך להתחזק כל אחד כפי יכלתו בעיקר בתורה.

ולמחרת, הרחיב הדברים שיש להוסיף בלימוד התורה, אם בלימוד לעומקה או להוסיף זמן של לימוד. ואמר שאין לך אדם שאין לו מה להוסיף בתורה, אפילו מי שלומד יומם ולילה, בכל זאת ימצא מתי להוסיף.

ובשנת תשע"ד

בתחילת ימי השובבי"ם, אמר: "עיקר החיזוק צריך להיות בלימוד התורה, ואינו שוה תענית ללימוד התורה הקדושה".

בשנת תשע"ו

כשבאו חברות "משיבת נפש", של אברכים בני עליה, העוסקים ביחד בחיזוקים שונים, ע"י קבלות שונות.

[ויסודתו בישיבה הק' נחלת דוד בפ"ת, ע"י הגאון רבי ברוך שמעון סלומון זצ"ל, ומדי פעם הי' מחזקם רבינו, ומייעץ להם בדרכי העליה. וכיום הורה להם רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א להמשיך אצל חתנו בן רבינו, הגאון הגדול רבי שרגא נ. שליט"א].
שאלו, אם כדאי להתענות בימי השובבי"ם לכה"פ פעם אחת, הגיב ע"ז רבינו "מה עם ביטול תורה?".

בשנת תשע"ז

לקראת ימי השובבי"ם נשאל רבינו אם עדיף תענית אכילה או תענית דיבור, ואמר שתענית "דיבור" עדיף. ע"כ מהדברים שזכינו לשמוע מפה קדשו, ויהי רצון שנזכה לקיים דבר נאמו.

שומר פיו ולשונו

ואגב דאיריין בענין "שמירת הדיבור" נביא מכתב שכ' רבינו בענין זה, [לידדנו הרב מיכאל רוטשילד שליט"א שעשה עם זה חיזוק גדול בארה"ב, ובפרט בשבת קודש, בסעודות שבת, שנפגשים יחד, ובקל יכולים ליפול ח"ו בדיבורים אסורים].

בס"ד

לכ' בני ישראל היקרים

אתם מאד אהובים בעיני הקב"ה, אבל יחד עם זה צער גדול כביכול, אם מדברים לא טוב איש על רעהו.

ומאד עושים נחת רוח אם עושים גדרים לא לדבר דברים לא טובים אחד על השני, ובפרט בשב"ק שבקושי התירו לומר שלו' בשבת. וזכות של זה כ"כ גדול וכ"כ חביב לפניו ית"ש, תזכו לזה לאהבה מהשי"ת בזה ובבא.

י"ב אלול תשס"ח לפ"ק

בני ברק יצ"ו אהרן יהודה לייב שטיינמן

גדול יום הגשמים

והנה ימים אלו מסוגלים ביותר לטהרה, ונביא מעט בענין מקואות "טהרה".

חז"ל אומרים בתענית, "גדול יום הגשמים", והאריכה הגמ' בזה, כזכור ללומדי הדף היומי, מלפני כמה שבועות.

וזה באופן כללי, אך לעוסקים במקואות, ישנה משמעות מיוחדת למשפט זה, הן מצד שיש ברוך השם גשמים, ואפשר להכשיר את המקואות, והן במישור המעשי, שיום

גשמים הוא יום "גדול", שיש בו הרבה עבודה למעשה. והיות שזיכני הבורא ית"ש כמה שנים, להיות שותף במצוה גדולה זו, בהוראת רבינו זצוק"ל ובהוראתם וברכתם של

רבותינו יבלחט"א רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א ורבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, רצוני לשתף מעט את

הקוראים הנכבדים, לספר מה עובר עלינו בימים כאלה.

ואחרי הודיע אותנו את כל זאת, נוכל להתקדם, כשנראה **האיך עושים שיגיעו המים לאוצרות, בלי שיעברו דרך כלי כלל.**

ולזה עלינו להבהיר שישן שלש סוגי גגות במקואות, א' גג **רעפים** משופע, שאינו מחזיק מים כלל.

ב' **גג ישר עם שפה** מסביבו, שיכול להחזיק מים.

ג' מקוה שבנו לו, **מאגר מים**, שנאספים אליו כל הגשמים שיורדים מהגג, **ושמורים בתוכו כל השנה.**

ועכשיו כשבאים למילוי האוצרות, **נתחיל בגג ג'**, שזה פשוט מאד, כי אין צורך לרוקן את האוצרות לפני ירידת גשמים, רק מייבשים את המאגר בתחילת החורף, ובמשך החורף כאשר ימטיר ה' גשם מן השמים, מתמלא המאגר, **ובכל עת שרוצים, מרוקנים את האוצרות,** ומייבשים אותן כראוי, ופותחים פקק שבשיפולי המאגר, ומשם באים המים לאוצרות, [דרך המשכה, שלא נאריך בזה כעת].

ובדומה לזה **גג ב'**, שהוא **גג ישר עם שפה** מסביב, ועי"ז יכול **להחזיק מים**, על ידי שפוקקים את הצינור שדרכו יורדים הגשמים למטה, ואז בירידת גשמים, **הם נאספים על הגג,** וכשרואים שיש על הגג גשמים כשיעור, מרוקנים את האוצרות, ומנקים ומייבשים אותן, ואח"כ **פותחים את הפקק, ויורדים המים לאוצרות** כנ"ל.

גג א', זה **המסובך שבגגות,** היות ואי אפשר לאגור עליו **מים כלל,** ובכדי להחליף אוצרות, מוכרחים לרוקן את האוצר, ולייבשו היטב, ואז **להשאיר פתוח את מעבר המי גשמים מהגג לאוצרות, ולהמתין שירדו גשמים ויתמלאו האוצרות.** [וי"א שמבחינה הילכתית, אופן מילוי זה, הוא המהודר שבשלושתן].

כמה גדול...

וכעת נבוא לגדול יום הגשמים...

ראשית, בכל השלש סוגי גגות, צריכים **להתכונן הרבה לגשמים,** אם לנקות ולייבש את הגג, ואת המאגר, ואם לפקוק את הגגות, במקומות שרוצים להחליף. **ותמיד צריך בדיקה מעולה, שאין כלים וכדו' על הגג,** שהוא דבר המצוי, ואין כאן המקום.

אך בעיקר **המתח והעבודה,** הוא בסוג הא', שאין בזה שום אפשרות של **השהייה,** אלא **ברגע שיורדים גשמים, צריך שהאוצרות יהיו מוכנים.**

וכמוכן צריכים **הרבה תפילה** בזה, שבאמת **ירדו מספיק גשמים,** ושיכנסו כולם לאוצרות, ולא יבואו ח"ו להשבית את המקוה בסוף.

וכן מצד שני צריך **שלא יתמלאו על גדותיהן,** ותהיה הצפה במקוה, ושוב יושבת המקוה. על כן ימים אלו הם ימים "גדולים".

יתן השי"ת שנוזכה להאדרת וההדרת הטהרה בכל מקום, ויתברכו כל העוסקים במסירות לכך, לכל הברכות האמורות לעושי רצונו.

אזכרה את נשמתו הגדולה של מרן בעל "האמרי משה" **זצוק"ל** שהי' **רבו של רבינו זצוק"ל** שיום היארצייט שלו הוא י"ט טבת. והי' **מדליק רבינו נר לעילוי נשמתו.** וזכות תהי' לכל הלומד לעילוי נשמתו, באשר לא הניח שם ושארית בארץ

ר' משה ב"ר שמואל סוקולובסקי זצוק"ל.

תנצב"ה

ובכדי שנבין את הדברים, נסביר מעט את תהלוכות **וצורת בנין המקואות.**

הנה ידוע לכולם, מה שנמצא בהרבה מקומות בש"ס, ששיעור מקוה הוא "ארבעים סאה", וכפי שהוסכם בדורות האחרונים, "קוב" מים, היינו אלף ליטר, זהו שיעור **מקוה לכל הדעות.**

ובכדי להכשיר מקוה, צריך "אוצר מי גשמים" שנמצא סמוך למקוה - בור הטבילה, שעל ידו מתכשר המקוה לטבילה.

וישן **שתי סוגי אוצרות,** ונזכרים בשמם, בלי להיכנס לפרטי ההלכות, אחד נקרא אוצר "זריעה", ואחד נקרא אוצר "השקה".

[במקואות כלים, בדרך כלל אין אוצר סמוך לו, היות והמקוה כלים "בעצמו", כולו מי גשמים, ואינו צריך אוצר אחר להכשירו, רק במקואות שטובלים בני אדם, המקוה אינו ממי גשמים, ומוכשר ע"י אוצרות].

מה הפירוש "מי גשמים"

וכשאומרים "מי גשמים", צריך לדעת, שלא מספיק שזה אותם **מים שירדו בגשם,** אלא צריך שמרגע ירידתם מהשמים, **לא עברו דרך שום כלי,** וכל דבר שיש בו איזשהו מקום שיכול לקבל מים, אפילו "כל שהוא", נחשב כלי, **ואסור שיעברו המים עליו,** בדרך לאוצרות, כמבואר בפוסקים.

והוצרכתי לפרט את זה, היות ונתקלתי כמה פעמים **בשאלות תמימות,** שראיתי שאי"ז דבר המובן מאליו, גם לאנשים שקשורים למקואות.

פעם אחת שאלו, שעמדה בחצר **חבית ריקה,** והתמלאה מים מהגשם, האם היא כשרה להטביל בה כלים? והוצרכתי להסביר להם את הנ"ל, שמי גשמים שנוכנסו לכלי, **איבדו את כל מעלת מי גשמים.**

וכן הגעתי פעם למקוה, שחיכינו למילוי האוצרות. ואמר לי הבלן שהוא דן עם אשתו כל הלילה, למה אי אפשר לקחת **מכונית עם משאבה, ולשאוב כמה קוב מים מהים,** [מי ים, כשרים לטבילה], ולמלאות את האוצרות???

וזה הכל מאותה הבנה תמימה, שהעיקר מי גשמים, ולא ידעו שברגע שנוכנסו לכלי, איבדו את כל כוחם.

רוח טהרה

ובמאמר המוסגר, פעם הי' **לרבינו צער ממקום מסויים, שהרגיש שישנה שם בעיה במקואות,** והי' מוטרד מזה. וכשאלתיו למה הראש ישיבה חושש? אמר לי **זיי טויבלען אין פעסער... פי הם טובלים בחביות... ונבהלת.**

ובסוף בדקנו ומצאנו שם **בעיה לא פשוטה, ורבינו ראה את זה ברוח קדשו...**

זהירות בטבילת "כלים"

ויש דבר שנוגע לכולנו - **למעשה,** כשמטבילים כלים, כמו בקבוקים, או סירים וכדו', להשתדל **לא להעלות את הסיר מלא מים, כשפניו למעלה,** ואח"כ לשפוך חזרה את המים למקוה, כי המים שבכלי הפכו להיות "שאובים", ואם מי המקוה הם בצמצום, ארבעים סאה, כמו שמצוי "מאד", במקואות כלים, הרי **כששופך את המים חזרה, זה מים "שאובין" ופסל את כל המקוה,** כמבואר ברמ"א (יו"ד סו"ס ר"א) בשם הרמב"ם.

וגם כשיש **מים בריווח, רצוי להיזהר** בזה, לפי שיטה מסוימת בראשונים.